Viite: YmV U 5/2017 vp

U 5/2017 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (uusiutuvan energian direktiivi)

Suomen Lähienergialiiton asiantuntijalausunto

Suomen Lähienergialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle.

Suomen Lähienergialiiton tavoite on tehdä hajautetun uusiutuvan energian tuottamisesta ja hyödyntämisestä mahdollisimman vaivatonta. Tavoitteen toteutumisen kannalta on erittäin tärkeää, että EU - ja Suomi EU:n jäsenvaltiona - tukee puhtaan energian yritysten liiketoimintaedellytyksiä ja sitä kautta lisää työllisyyttä, sekä auttaa Suomea saavuttamaan Pariisin ilmastotavoitteet.

Lähienergialiiton mielestä valtioneuvoston kirjelmän sisältö suurelta osalta edistää Lähienergialiiton tavoitteita puhtaan energian käytön ja sitä tukevan liiketoiminnan edistämisessä. Lähienergialiiton mielestä nykyiset uusiutuvan energian tavoitteet eivät ole tarpeeksi kunnianhimoisia, joten Lähienergialiitto kannattaa uusiutuvan energian tavoiteen nostamista 35%:iin energian loppukulutuksesta vuonna 2030. Lisäksi Lähienergialiitto kannattaa Euroopan parlamentin ehdotusta nostaa uusiutuvan energian osuutta vuosittain kahdella prosentilla lämmityksessä ja jäähdytyksessä. Tähän tavoitteeseen on laskettava mukaan jätelämpö ja -jäähdytys.

Lähienergialiitto pitää hyvänä valtioneuvoston kirjelmässä esitettyjä kantoja:

+ Kehittyneiden biopolttoaineiden raaka-ainelistalta (liite IX) ei saa poistaa raaka-aineita direktiivin voimassaoloaikana. Raaka-aineiden poistomahdollisuus murentaisi biojalostamoon investointia suunnittelevien yritysten uskoa regulaation pitkäjänteisyyteen, ja investoinnit jäisivät toteutumatta.
+ Jätehierarkia ja kaskadikäytön periaate eivät saa olla tiukasti direktiiviin kirjattuja sitovia määräyksiä, vaan niitä koskevien kirjauksien tulee olla tavoitteenomaisia periaatteita. Yksioikoiset sitovat määräykset jäykistävät markkinaa, estävät kehitystyötä ja vaikeuttavat investointeja kehittyneiden biopolttoaineiden tuotantoon.
+ Uusiutuvan energian tukijärjestelmien avaaminen muissa maissa sijaitseville laitoksille on jätettävä vapaaehtoiseksi ja jäsenvaltion päätäntävaltaan.

Lähienergialiiton mielestä liitteessä IX A listatuista raaka-aineista valmistettuihin kehittyneisiin biopolttoaineisiin kohdistuva erillisvelvoite tulisi saattaa voimaan jo 2021 alkaen, vaikkakin pienimääräisempänä, esim. 0,2% liikenteen käyttämästä energiasta. Tarkastelujakson alkuun sijoittuva sitova velvoite loisi uskottavamman markkinasignaalien tarvittavien biojalostamoinvestointien käynnistämiselle.
Liite IX A tarvitsee erillisen insentiivin, koska niiden prosessointiteknologiat ovat vielä vähemmän kehittyneitä. Erillisvelvoitteeseen ei tule sisällyttää liitteessä IX B listattuja raaka-aineita, koska niissä käytetty teknologia on jo hyvin kypsää.

Direktiivin sisällössä olisi toivottavaa käyttää johdonmukaisesti termiä ”biopolttoaine”, niin että sillä tarkoitetaan sekä kaasumaisia että nestemäisiä biopolttoaineita.

Käynnissä oleva energiamurros saa voimansa kuluttajien - yksin tai erilaisissa yhteisöissä - tekemistä valinnoista ja investoinneista. Jotta Suomen puhtaan energian toimiala pystyy hyödyntämään energiamurroksen, pitää Suomen lainsäädäntö olla mahdollistava: uusien tuotteiden ja palveluiden synnylle, sekä uusien toimijoiden tulolle. Tämä on edellytys, jotta toimiala pystyy kehittämään tarvittavat tuotteet ja palvelut, ja näin toimimalla lisäämään alan vientipotentiaalia.

Kuluttajien toiminta- ja valintamahdollisuudet pitää varmistaa lainsäädännöllä. Valtioneuvoston kirjelmässä on nostettu pientuotanto ja energiayhteisöt esille. Mutta kanta on hyvin epämääräinen, esimerkkeinä “....*Periaatteessa esim. taloyhtiön tai liikekiinteistön osakkaat voivat sopia ostavansa sähkön siirtoineen ”yhteisesti” ....*”, “...*Erityiskohtelu tietyt kriteerit täyttäville yhteisöille voi kuitenkin aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa sekä yhteisölle että viranomaisille*...”. Näiden sijaan valtioneuvoston on otettava voimakas kanta Puhtaan energian paketin hengessä ja sen kaikki mahdollisuudet hyödyntäen: Kuluttajilla on keskeinen asema energiaunionissa! Suomen on näytettävä esimerkkiä puhtaan energian teknologian ja palveluiden edistäjänä. Kuluttajia pitää kohdella - kuten kaikkia energiajärjestelmän toimijoita - tasapuolisesti, syrjimättömästi ja oikeudenmukaisesti.

Lähienergialiitto kannattaa kuluttajan valintamahdollisuuksia kasvattavia, uusiutuvan energian käyttöä lisääviä ja energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä. EU:n Puhtaan energian paketin sisältämien lakimuutosten voimaantulo lisää kuluttajien toimintamahdollisuuksia ja valinnanvapautta sekä parantaa puhtaan energian yritysten toimintaedellytyksiä.

LISÄTIEDOT

Puheenjohtaja Tarja Hellsten, puh. 050 390 3300, tarja.hellsten(at)lahienergia.org
Toiminnanjohtaja Tapio Tuomi, puh. 040 568 7351, tapio(at)lahienergia.org